

diegenen weer de kans krijgen, een hand aan den teugel te slaan, die in de vijf jaren van onderdrukking zich voorzichtig verdedt hebben opgesteld. Wij kennen die politici, die het plotseling zoo druk hadden met andere dingen, dat zij ons volk in den steek lieten; die zoo voorzichtig waren, om hun gezondheid, hun positie, hun vrouw, hun zaak, hun meubilair, of wat voor utensiliën ook, en die daarom, nu ja, wel eens honderd gulden wilden geven voor een of andere actie, maar die zelf nooit iets deden, dan af en toe wat criticeeren, wat schampere opmerkingen maken, wat verdachtmakingen lanceeren, alsof anderen, die in de bres stonden, zich zelf zochten en strevers waren. Wij kennen ze die politici, die in de laatste maanden, toen iederéén het zag, dat de Duitschers het gingen verliezen, weer omzichtig voor den dag kwamen, en ook wel weer wat mee wilden doen. Wij kennen ze, en straks zullen ze op de eerste vergadering van de kiesvereniging komen, en veel handen drukken, en een Oranjeknoepje dragen, en glunder kijken, en breeduit gaan zitten. Wie er dan invliegen, en dergelijke slimmelingen stemmen, verdienen niet anders, dan opnieuw met hen bedrogen uit te komen. Zoo was onze ervaring toch, toen de nood aan den man kwam. Zij waren vertrouwensmannen, en ze lieten het werk aan anderen over, toen er gevaar kwam. In het eerecomité van de Winterhulp, dat ging wel. Meevechten in den totalen ooglog tegen het nationaal-socialisme, dat ging niet. Ze vroegen aan iedereen of er nieuws was, omdat ze zelf de radio hadden ingeleverd, en gingen dan wat theesurrogat drinken bij de vrouw. Ze hadden het nog zoo kwaad niet. Wanneer er straks ergens kiesverenigingen bijeen komen, dan hebben wij maar één advies. Gij moet zonder eenige consideratie voor namen, titels, leeftijd, vermogen of charme, alleen stemmen op de mannen, waarvan gij positief weet, dat zij tijdens de bezetting wat hebben gedaan. Alleen die toen hun tijd en kracht volop gaven aan een of meer takken van het groote nationale werk, dat toen moest worden gedaan. Wanneer gij anderen weer naar voren helpt, dan maakt gij uw partij kwetsbaar. Want de jeugd zal zich afkeeren van elke combinatie, waar de halven zich breed maken. Natuurlijk slaat deze scherpe kritiek niet op hen, die in 1940 om hun leeftijd al aan het bedanken toe waren. Hen wachtte nu op de eerste vergadering een verdrag, maar eervol afscheid.

Ik ben het er volkomen mee eens.

Maar ik kan den schrijver garanderen, dat het een toer zal zijn, den kant uit te sturen, dien hij wil.

We moeten bedenken, dat door de politieke waardeeringsoordelen heen de kerkelijke loopelen. En in het kerkelijke leven zijn de menschen veelal meer verliefd, dan dat ze liefhebben. Hun blinde voorkeur voor bepaalde personen of combinaties van personen wordt vaak beheerscht door traagheid, misverstand, opleidingskwesties en groepsbelangen. Gevolg is dat menschen, die in politiek opzicht de zaak leelijk hebben laten liggen, toch vanwege hun kerkelijke politiek worden geloofd en gevolgd door dik en dun. Straks dringen dezen weer naar voren op dat terrein dat de menschen het eerste pakt, de kerk, en worden ze zoo toch weer binnengehaald, ook in de politieke arena.

Friesland loopt in dezen misschien wel het meeste gevaar. In politiek opzicht is het een der voor nieuwe geluiden openstaande provincie. Maar kerkelijk is het zwaar geïnfecteerd met partijdigheids-bacillen en het serum, dat genezen kan, wordt door een aantal predikanten van merkwaardige eenzijdige afkomst aan de bevolking stelselmatig onthouden.

Waar kerkelijk niet tot reformatie te bewegen is, daar zal de slappedenigheid, die op politiek gebied juist vele vooranaastande kerkelijke „leiders“ aan den dag hebben gelegd, niet wijken van het volk. Wie in de kerk bijziende is, wordt het ook in de politiek, althans wat de keuze der personen betreft. Nieuwe geluiden! Maar toch de oude menschen. De twee-terreinenleer blijft zich wreken.

K. S.

De Vrijgemaakte Geref. Kerken in Nederland.

Hieronder volgt een lijst van de vrijgemaakte Kerken, voor zover deze thans tot onze beschikking is.

1. Assen (met Ds B. A. Bos en Ds J. van Bruggen). 2. Bergschenhoek. 3. Berkel en Rodenrijs (met Ds J. A. Vink). 4. Bithoven (met Ds J. Groen Jr.). 5. Bunschoten-Spakenburg. 6. Delft. 7. Enschede (met Ds H. Meulink, Ds H. Vogel en Ds I. de Wolff). 8. Gouda (met Ds G. Koenekoop). 9. 's-Gravenhage-Oost. 10. Groningen (met Ds P. Deddens, Ds D. van Dijk, Ds P. K. Ketter en Ds A. v. d. Ziel). 11. Helpman (Groningen) (met Ds R. Bremmer). 12. Hoogkerk (met Ds W. Loopstra). 13. Kampen (met Ds C. H. Lindenboom). 14. Kralingen. 15. Kralingscheveer. 16. Krommenie (met Ds J. Ketter). 17. Leiden (met Ds A. Veldman). 18. Pieterburen (met Ds G. Boersma). 19. Rijswijk. 20. Rotterdam-Centrum. 21. Rotterdam-Delfshaven (met Ds H. Knoop). 22. Rotterdam-Zuid. 23. Schiedam (met Ds C. Vonk). 24. Vleuten-De Meern (met Ds G. Reyenga). 25. Vollenhove (Ambt)-Cadoelen (met Ds J. v. d. Zwaag). 26. Voorburg. 27. Voorschoten. 28. IJsselmonde. 29. Zuidlaren. 30. Harlingen (met Ds A. Bos). 31. Monster. 32. Overschild (met Ds J. P. van de Stool Jr.). 33. Roodeschool (met Ds J. Schelhaas Jzn.). 34. Schildwolde (met Ds J. van Dijk). 35. Schouwerzijl (met Ds M. Janssens). 36. Ten Post (met Ds C. Janssen). 37. Zuidwolde (Gr.). 38. Eemdijk (met Ds A. I. Krijtenburg). 39. Ennatum (met Ds H. H.

Schoemaker). 40. Glanerbrug. 41. 's-Gravenhage-Loosduinen (met Ds J. Smelik). 42. Overschie. 43. Sappemeer. 44. Scheveningen. 45. Maassluis. 46. 's-Gravenhage-West. 47. Bolnes-Slikkerveer. 48. Deventer. 49. Holwerd (met Ds A. Kuiper). 50. Houwerzijl (met Ds K. Holwerda). 51. Nieuwe-Lekkerland. 52. Rozenburg. 53. Stadskanaal. 54. Bedum (met Ds G. A. Hoekstra). 55. Capelle a/d IJssel (met Ds D. K. Wielenga). 56. Hijken (met Ds L. L. van de Vliet). 57. Murmerwoude (met Ds J. Waagmeester). 58. Mussel (met Ds J. Verlaar). 59. Uithuizermeeden (met Ds C. G. Bos). 60. Kantens. 61. Duurswoude (Fr.). 62. Haren (Gr.). 63. Harkstede (met Ds J. den Ouden). 64. Musselkanaal. 65. Ten Boer. 66. Valkenburg (Z.H.). 67. Middelstum. 68. Warfum. 69. Minnertsga. 70. Zuidhorn (met Ds W. J. van Otterlo). 71. Alblasserdam. 72. Maastricht (met Ds C. van Ommen). 73. Schiebroek-Hillegeraberg-C. (met Ds J. J. de Vries). 74. Stadskanaal-Pekelderweg (met den beroepen pred. cand. de Boer van Kampen). 75. Treebeek (met Ds W. G. Visser). 76. Zuidbroek (met Ds M. J. C. Bosscha). 77. Zwijndrecht (met Ds W. Scheele). 78. Zwijndrecht-Groote Lindt (met Ds J. van de Schaft). 79. Almelo. 80. Giessendam-Neder-Hardinxveld (met Ds W. de Graaff). 81. Langerak (met Ds J. F. Hey). 82. Niezijl (met Ds H. Bouma). 83. Veendam. 84. Zaandam. 85. Zoetermeer. 86. Amsterdam-Zuid. 87. Sliedrecht. 88. Emmen-Erfsteden-veen (met Ds L. J. Goris). 89. Feyenoord (met Ds L. Doeke). 90. Hilversum. 91. Hoogeveen (met Ds J. Meyer). 92. Leek. 93. Papendrecht (met Ds J. B. Welmers). 94. Rijnsburg. 95. Uithuizen. 96. Winschoten. 97. Amsterdam-C. 98. Berkum (met Ds A. B. Roukema). 99. Blokszijl (met Ds S. Cnossen). 100. Hasselt (met Ds J. Hettinga). 101. Lange-slag (met Ds W. Vreugdenhil). 102. Onnen (met Ds M. J. C. Blok). 103. Rouveen (met Ds B. J. Lambers). 104. Steenwijk (met Ds L. Seiles). 105. IJsselmuiden-Grafhorst. 106. Zaak en Veecaten (met Ds J. J. Verleur). 107. Zwolle (met Ds D. Vreugdenhil). 108. Apeldoorn. 109. Hengelo (O.). 110. Leens (Gr.) (met Ds F. Boonstra). 111. Buitenpost. 112. Wormer (met Ds K. Doornbos). 113. Zwartsluis. 114. Drachten. 115. Oldenzaal.

Candidaten, waarvan bij de red. bekend is, dat zij zich vrijgemaakt hebben:

1. W. H. de Boer, Kampen, (beroepen pred. van Stadskanaal-Pekelderweg). 2. D. van Houdt, IJsselmonde. (Deze heeft inmiddels een beroep aangenomen naar de kerk van Rotterdam-Zuid). 3. B. Jongeling, Garijp, (ontving een beroep naar Hoogezand-Sappermeer). 4. J. Poutsma, Hoogkerk. 5. H. J. Schilder, Bergschenhoek (is al pred. aldaar). 6. H. A. Stel, Boschpolderplein 32, Rotterdam-West. 7. S. de Waard, Krugerlaan 69, Gouda, (beroep naar Maassluis). 8. J. F. de Weger, Crooswijksche straat 116, Rotterdam-C. (beroep naar Rozenburg). 9. J. C. Janse, Marktgang 31, Kampen, (beroep naar Rijswijk, Zuid-Holland). 10. R. K. Wigholdus, Kraneweg 82, Groningen. 11. J. Rook, p/a D. de Vries, Lamstraat 20, Groningen. 12. L. E. Oosterhof, Blaaukschendijk B 56, Hoeksche Waard (Z.H.). 13. J. D. Houtman, Hooghalen (Dr.). 14. A. Jagersman, Wouterwoude (Fr.). 15. L. E. Oosterhof, Dorpsstraat 54, Overschie. (Zie no. 12). 16. W. Via, Oldenbarneveldtstraat 105, Amsterdam (W.).

Tweetal te:

Kralingen (2e pred. plaats): Ds R. H. Bremmer van Helpman en Ds H. Vogel van Enschede.
Delft: Ds J. A. Vink van Berkel en Ds L. L. van de Vliet van Hijken.

Beroepen te:

's-Gravenhage-Oost en Scheveningen: Ds C. Vonk, Schiedam.
Rotterdam (Kralingen): Ds H. Vogel, Enschede.
Monster: Ds J. Smelik van 's-Gravenhage-Loosduinen.
Rotterdam-C: Ds D. K. Wielenga J.D.zn van Capelle a. d. IJssel.
Bolnes-Slikkerveer en IJsselmonde: Cand. J. F. de Weger te Rotterdam.
's-Gravenhage-West: Ds R. H. Bremmer te Helpman.
Stadskanaal: Cand. R. K. Wigholdus van Groningen.
Zuidlaren: Ds G. Janssen van Ter Post.
Delft: Ds L. A. Vink van Berkel.
's-Gravenhage-Oost en Scheveningen: Ds J. H. Schilder van Bergschenhoek.
IJsselmonde en Bolnes-Slikkerveer: Cand. H. A. Stel van Rotterdam-Delfshaven. (Aangenomen).
Delft: Ds J. H. Schilder, van Bergschenhoek.
Middelstum: Cand. J. F. Wijnhoud te Assen.
Deventer: Cand. J. Poutsma, hulppredikant aldaar. (Aangenomen).
Overschie: Cand. L. E. Oosterhoff, aldaar.

Benoemd tot:

Hulppred. te Zuidwolde (Fr.): D. Nieuwenhuizen van Farmum.
Hulppred. te Deventer: Cand. J. Poutsma, tevoren hulppred. te Hooghalen (Dr.).
Hulppred. te Voorschoten: Th. C. F. Kamp Jr., tevoren hulppred. te Leiden.

Bedankt voor:

Zuidlaren: Ds G. Janssen van Ter Post.
Monster: Ds J. Smelik te 's-Gravenhage.
's-Gravenhage-Oost en Scheveningen: Ds J. H. Schilder te Bergschenhoek.
Delft: Ds J. A. Vink te Berkel.
's-Gravenhage-West: Ds R. H. Bremmer van Helpman.
Delft: Ds J. H. Schilder te Bergschenhoek.
Kralingen: Ds H. Vogel van Enschede.
's-Gravenhage: Ds C. Vonk te Schiedam.

Voorburg: J. P. van de Stool te Overschild.
Voorschoten: (tot hulppred.): Cand. J. C. Janse te Kampen.

Aangenomen naar:

Rozenburg: J. F. de Weger te Rotterdam.
Rijswijk (Z.H.): Cand. J. C. Janse te Kampen.
Rotterdam-C: Ds D. K. Wielenga te Capelle a. d. IJssel.
Stadskanaal: Cand. R. K. Wigholdus te Groningen.

In Memoriam.

Vlak voor de bevrijding viel, als slachtoffer „in de stille, verbeten worsteling tegen den overweldiger“ de Rector aan het Geref. Gymnasium te Kampen, tevens Lector bij de Opleiding tot den Dienst des Woords in onze Geref. Kerken (vrijgemaakt) Dr R. J. Dam.

Wij verwachtten zooveel van hem voor onze opleiding, doch willen ook nu Gode niets ongerijms toeschrijven.

Uit het verband der Geref. Kerken zijn getreden:

Ds F. Kouwenhoven te Zonnemaire (thans hulppred. te Kampen).
Ds J. Rijnveld te Valkenburg (Z.H.). (ber. pred. te Bunschoten-Spakenburg).
Ds G. Staal, emer. pred. van Drachten.
Ds H. Venema van Nieuwerkerk (Z.H.).
Ds F. A. den Boeft, te Rotterdam-Kralingen.

Intrede:

Zondag 14 Jan. deed Ds S. de Waard (tevoren hulppred. te Gouda) zijn intrede te Maassluis, na bevestigd te zijn door Ds G. Koenekoop te Gouda.

Zondag 21 Jan. deed Cand. J. C. Janse zijn intrede te Rijswijk, na bevestigd te zijn door Ds J. P. van de Stool, Overschild (thans hulppred. te Voorburg).

Toelating:

Den Heer B. Roorda, Ernst Casimirlaan 4A, te Groningen is door de Classis Gr. op grond van art. 8 K.O. (singuliere gave) toegelaten om te staan naar het predikambt.

Door „de Classis van Geref. kerken van het Noorden“ (vrijgemaakt naar art. 31 K.O.) werden praeparatoir geëxamineerd en toegelaten tot den Dienst des Woords en der Sacramenten:

1. Br. B. Roorda, Ernst Casimirlaan 4A, Groningen (naar art. 8 K.O.). 2. Br. J. F. Wijnhoud van Assen (van de Theol. Hoogeschool).

Aan onze Lezers

Bijna vijf jaren liggen er tusschen het laatst verschenen nummer van ons blad en het nummer dat hier voor u ligt. Vijf jaren waarin zooveel gebeurd is, dat niemand nog in staat is zich het te reïsceren en de gevolgen er van op elk levensterrein te overzien.

Maar ons blad is er weer! Het is al snel, nadat de Duitschers hier de macht hadden, verboden, terwijl zijn hoofdredacteur, Prof. Dr. K. Schilder, om zijn houding in dit blad de gevangenis inging en daarna een definitief schrijverbod ontving. Of men zijn pen ook gevreesd heeft!

Dat alles is nu voorbij.

Ons blad kwam onbesmet en zonder verlies van eer uit den strijd. Dat is niet ontsien, dat is Gods genade geweest.

Maar nu we weer beginnen kunnen, staan we voor groote moeilijkheden, moeilijkheden die wij zonder de medewerking van onze lezers en lezeressen niet te boven kunnen komen.

Onze abonnementslijsten zijn door de Duitschers waardeeloos gemaakt, bovendien heeft, wat er in die vijf jaren is gebeurd, het adresmateriaal eveneens schier volkomen van zijn waarde beroofd. Dan is er de transportmoeilijkheid en het nog steeds getoelgd liggen van belangrijke stukken van ons land. We hebben ons al deze moeilijkheden niet ontevind, maar toch niettemin onze plicht gevoeld niet langer met de verschijning te mogen wachten. Aan alle kanten werd er ons om gevraagd: Van alle deelen van ons land kwamen de verzoeken binnen weer snel De Reformatie uit te geven. En wanneer we letten op de groote betekenis welke ons blad ook nu weer hebben kan onder de principiële leiding van onzen hoofdredacteur, gelooven we dat we niet wachten mogen.

Maar ons beroep is nu dan ook op u. Tijdelijk zal ons blad in Utrecht moeten uitkomen in verband met de verspreiding over geheel ons land. Dat brengt groote extra kosten met zich, die uit een tijdelijk verhoogden abonnementsprijs zal moeten worden betaald. Wij weten dat onze lezers daar geen bezwaar tegen zullen hebben. Maar behalve dat vragen wij nog iets anders van hen. In de meeste plaatsen zal ons blad naar centrale punten verzonden moeten worden. Het zal van deze adressen afhangen of verdere verzending en distribueering mogelijk is. Het ligt in hun hand. Dat kost arbeid en veel administratie. Want zij zullen ons de abonné's moeten doorgeven en de abonnementsgelden aan ons moeten doorzenden. Maar wij weten dat ook dit prompt gebeuren zal. Want als er op dit moment ergens „good will“ onder den lezerskring van een blad zal zijn, dan is het zonder twijfel bij dien van „De Reformatie“.

Wij stellen u dus voor: vormt kleine comités die dezen arbeid op zich nemen. Laten vooral de jonge menschen hier hun schouders onder zetten. Laat iedere kring een goed administrateur aanwijzen, die abonnementsgelden int en boekt en doorzendt aan ons, en die ons de juiste adressen van de bij hun binnenkomende abonné's bericht. Bovendien verwachten wij snel van hen bericht over hoeveel exemplaren van ons blad zij in hun ressort denken te moeten kunnen beschikken om het abonnementental zoo hoog mogelijk op te voeren.

Voorloopig vragen we niet meer, maar dan ook niet minder! We rekenen op U en gij kunt op ons rekenen.

Alle brieven, stukken en geldzendingen richt men aan: Administratie De Reformatie, N.V. Drukkerij en Uitgeverij P. den Boer, Jeruzalemsteeg 8-12, Utrecht.

De Uitgevers van De Reformatie: OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V.

Alle stu-
aan: Pro

INHOUD: H
gratis. De ver
beroop op Wal
Brieven aan een
de duitche nati
Een Groote-O
schouw Een d

WET

Het doc
lofte te zie
doopeling
den doop
lier: Allere
belofte: da
alle kwa
keeren wi
die God a
ring dat C
keerd hee
zorgd hee
belofte is
dus reeds
Hij het v
geloof? V
zienige le
Of is ook
daarvan in
van onze

Neen, e
Vader bel
factor in.
waardelijk
maar ze b
dat God c
genadeve
en erfgena
dit kind d
alle mens
kwaad da
merdal to
zijn best l
in den we
het doopv

Een tw
verzegeld
Hij ons u
ons in d
wederopst
zonden be
worden.
doopform
schen hee
de Zoon
lijft, zoo
worden. R
Christus!
ook die be
den aanga
digd door
God? Alle
tus. (Zon
mulier der
deze belo
dit kind d
vele zonde